

Registratienr.:	13UIT02193 (behoort bij nummer:13INT00366)
Onderwerp:	Plan van aanpak uitvoering artikel 2:51 APV 2009 m.b.t. fietsparkeren
Opsteller:	Team Vergunningen, toezicht en milieu

PLAN VAN AANPAK TOEZICHT EN HANDHAVING FIETSPARKEREN

Inleiding

Aanleiding voor dit plan van aanpak is de gereedkoming/openstelling van het nieuwe station en stationsomgeving in het centrum van Nijverdal per 1 april 2013 en de fietsen die ter plaatse in de stallingen (kunnen) worden gestald.

In dit plan van aanpak wordt allereerst aandacht geschonken aan de wettelijke basis in de Algemene Plaatselijke Verordening 2009 (APV 2009) en het bijbehorende aanwijzingsbesluit. Vervolgens wordt ingegaan op de ongewenste vormen van fietsparkeren, de uitvoering van de toezichtstaken en de publiekrechtelijke handhaving en allerlei praktische zaken rond de handhaving. Daarna wordt even kort ingegaan over een evaluatie van de publieksrechtelijke handhaving. Tot slot worden in de samenvatting onze uitgangspunten opgesomd.

Dit plan van aanpak is integraal tot stand gekomen met medewerking van team Vergunningen, toezicht en milieu, team Wegen, riolen en verkeer, medewerkers Kerkstraat en de ambtelijke projectleider van de stationsomgeving. Bij het opstellen van dit plan van aanpak is het "Handboek Weesfietsenaanpak" van NS en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu als richtinggevend document gebruikt. Dat is ook zo vastgelegd in de beheer- en onderhoudsovereenkomsten met Prorail voor de civiele kunstwerken rond de stationsomgeving.

Wettelijke basis

Doel

De gemeente Hellendoorn wil de overlast van gevaarlijk geparkeerde fietsen, fout geparkeerde fietsen, weesfietsen en fietswrakken aanpakken en reduceren. De handhaving op het fietsparkeren concentreert zich op de nieuwe stationsomgeving in Nijverdal. Waar over fietsen wordt gesproken, worden ook brom- en snorfietsen bedoeld.

Het plan van aanpak van de gemeente Hellendoorn heeft de volgende doelen:

- **Betere benutting bestaande stallingscapaciteit**
Door weesfietsen en fietswrakken consequent te verwijderen komt er direct stallingsruimte vrij voor fietsen waar nog wél op wordt gefietst. Hierdoor ontstaat er meer ruimte om fietsen te parkeren en is er minder noodzaak tot het uitbreiden van de stallingsruimte.
- **Kostenvoordelen**
Door het verwijderen van weesfietsen wordt de stallingsruimte beter benut. Dat scheelt investeringskosten als in de toekomst de stallingscapaciteit eventueel moet worden uitgebreid.
- **Het tegengaan van verrommeling**
Het is een bekend fenomeen dat reizigers hun fiets over het algemeen vaak zo dicht mogelijk bij het station willen stallen. Indien de ruimte daar al vol is, plaatsen veel reizigers hun fietsen buiten de stalling. Dit staat slordig en heeft zo een nadelig effect op de kwaliteit van de stationsomgeving.
- **Het tegengaan van fietsendiefstal**
In rommelige fietsenstallingen worden fietsen eerder gestolen. Daarnaast kunnen weesfietsen gestolen fietsen zijn. Door controle van de verwijderde fietsen op diefstal kan invulling gegeven worden aan het teruggeven van fietsen aan de rechtmatige eigenaar. Een

weesfietsenaanpak draagt zo bij aan het tegengaan van fietsendiefstal en het verhogen van het oplossingspercentage fietsendiefstallen.

- Het tegengaan van vandalisme
In overvolle fietsenstallingen zijn niet goed geparkeerde fietsen eerder doelwit voor vernieling. Een rommelige openbare ruimte is bovendien meer kwetsbaar voor vandalisme.
- Meer sociale veiligheid
Handhaving op het fietsparkeren leidt tot een betere kwaliteit van de openbare ruimte (het oogt netter) en gaat vandalisme en fietsendiefstal tegen. Het veiligheidsgevoel van gebruikers neemt daardoor toe.
- Betere bereikbaarheid
Meer sociale veiligheid en meer stallingcapaciteit maken een stationsomgeving uitnodigend voor fietsers. De bereikbaarheid van de gemeente voor fietsende treinreizigers neemt toe. Doordat meer fietsen in de stallingen gezet kunnen worden, neemt ook de bereikbaarheid van het stationsgebied voor hulpdiensten toe.

Een doel dat in de toekomst mogelijk nader kan worden onderzocht, indien enige ervaring is opgedaan, is het eventueel bieden van sociale werkgelegenheid. De werkzaamheden die verricht moeten worden om de fietsen te verwijderen en op te slaan biedt werkgelegenheid die goed past bij sociale werkgelegenheidsprojecten. Het handhavingsbeleid kan hiermee een bijdrage leveren aan sociale werkgelegenheidsprojecten binnen de gemeente.

Artikel 2:51 APV 2009

Vanwege de ingebruikname van het nieuwe treinstation per 1 april 2013 heeft de gemeenteraad op 5 februari 2013 artikel 2:51 van de APV 2009 gewijzigd vastgesteld. Dit artikel is de grondslag om op te kunnen treden tegen gevaarlijk en fout geparkeerde fietsen, fietsen die voor langere tijd onbeheerd worden achtergelaten, de zogenoemde weesfietsen, en tegen fietswrakken. Voorheen ontbraken de bepalingen over weesfietsen en fietswrakken in de APV 2009.

De bepalingen over gevaarlijk geparkeerde fietsen en de fietswrakken zijn van kracht in de hele gemeente. De bepalingen over de fout geparkeerde en weesfietsen zijn alleen van kracht op de plek(ken) aangewezen door het college.

Nadere regels in "Aanwijzingsbesluit (brom)fietsparkeren stationsomgeving 2013"

Op grond van het tweede en derde lid van artikel 2:51 APV 2009 kan het college nadere regels stellen. Dit is gedaan door vaststelling van het "Aanwijzingsbesluit (brom)fietsparkeren stationsomgeving 2013". Daarin is als gebied vastgesteld de stationsomgeving Nijverdal. Ook is in het aanwijzingsbesluit een maximale parkeerduur vastgesteld voor weesfietsen. Voor wat betreft de maximale parkeerduur voor weesfietsen is in Nederland een maximale parkeerduur van 14 of 28 dagen gebruikelijk. Bij de vaststelling van de maximale parkeerduur voor weesfietsen is in overweging genomen dat er geen spoedeisend belang bestaat bij het opheffen van de belemmering van een efficiënt gebruik van de stalling, gelet op de ruime hoeveelheid stallingruimte bij de stationsomgeving. Daarom hebben wij gekozen voor een maximale parkeertermijn van 28 dagen.

Bebording

De regels die gelden in het beheergebied zullen t.z.t. met borden op duidelijk zichtbare plaatsen worden aangekondigd in het beheergebied. Hiertoe worden borden geplaatst, zoals hierna afgebeeld.

Toezicht en handhavingsplan

Ongewenste vormen van fietsparkeren

Er zijn vier vormen van ongewenst fietsparkeren. Dat zijn de gevaarlijk geparkeerde fietsen, de fout geparkeerde fietsen, de weesfietsen en de fietswrakken.

a. Gevaarlijk geparkeerde fietsen

Dit zijn fietsen die zo geparkeerd staan dat ze gevaar opleveren, doordat ze bijvoorbeeld de doorgang voor hulpdiensten belemmeren of de in-/uitgang of de vluchtroute voor gebruikers van een gebouw (gedeeltelijk) versperren. Ook een fiets waarvan een wiel uitsteekt op het fietspad of rijbaan, of een fiets die de blindengeleidenstrook blokkeert, staat gevaarlijk geparkeerd.

b. Fout geparkeerde fietsen

Dit zijn fietsen die buiten de expliciet door het college daarvoor aangewezen voorzieningen en/of plaatsen en/of ruimten zijn geparkeerd, in casu de stationsomgeving. Redenen om tegen dit soort fietsen op te treden is dat deze fietsen overlast geven, doordat deze de doorgang van looproutes verkleinen en/of zorgen voor een rommelig straatbeeld.

c. Weesfietsen

Dit zijn fietsen die langer dan de door het college vastgestelde toegestane termijn onafgebroken geparkeerd staan in een door het college aangewezen gebied.

d. Fietswrakken

Dit zijn fietsen die:

1. rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud zijn (er is niet mee te rijden, want er missen essentiële onderdelen en/of essentiële onderdelen zijn defect);
2. uiterlijk verwaarloosd zijn (er is lang niet op gereden en de eigenaar heeft er kennelijk afstand van gedaan. Dat is bijvoorbeeld te zien aan stof, mos, verdroogde en lekke banden, begroeiing en een verroeste ketting).

Of een fiets een wrak is, moet worden beoordeeld op basis van deze twee criteria gezamenlijk.

De uitvoering van het toezicht en de publiekrechtelijke handhaving

Tijdens de aanlooperperiode: milde vorm van bestuursdwang

Alvorens de wettelijke mogelijkheden te benutten tot handhaving in de stationsomgeving, zal er een aanlooperperiode moeten zijn, waarin op een publieksvriendelijke manier aandacht wordt gevraagd voor de parkeerproblematiek. Het is immers voor alle betrokkenen een nieuwe omgeving/situatie. Uiteraard mag deze periode niet te lang duren, anders gaat er geen preventieve werking meer van uit. Daarom stellen wij een aanlooperperiode van maximaal twee maanden vast. In deze aanlooperperiode kiezen wij voor een milde vorm van bestuursdwang, namelijk toezicht houden, waarschuwen en dat de toezichthouder gevaarlijke of fout geparkeerde fietsen op een goede plek zet. Dit heeft verschillende voordelen: de gevaarlijke situatie wordt per direct opgeheven, het stimuleert andere fietsers om hun fiets ook netjes te parkeren, het is publieksvriendelijker en voor alle betrokkenen goedkoper.

Bovendien kunnen in deze periode nog allerlei praktische zaken worden opgepakt die voortvloeien uit dit plan van aanpak. Daarbij kan worden gedacht aan het bestellen van de koorden/labels, het (her)inrichten van een stallingsruimte bij de Kerkstraat, het aanpassen van de gemeentelijke website, het opstellen van allerlei documenten / formulier / protocollen / procesbeschrijvingen en dergelijke. Hierbij zullen interne afdelingen zoals de teams Vergunningen, toezicht en Milieu, Wegen, verkeer en riool en de unit communicatie, worden betrokken, maar indien nodig ook externe partners: NS, Politie, Fietsersbond en de klankbordgroep stationsomgeving.

Periodieke handhavingsacties weesfietsen

Vanwege de aanwezigheid van voldoende stallingsruimte is handhaving op het gebied van de weesfietsen minder urgent. Er kan worden volstaan met enkele handhavingsacties per jaar, eventueel gekoppeld aan onderhouds- of schoonmaakwerkzaamheden aan de stalling.

Handhaving door BOA

De handhaving op fietsparkeren bij de nieuwe stationsomgeving zal worden uitgevoerd door de gemeentelijke BOA. Hij is bevoegd tot het uitvoeren van de hiervoor geschetste acties. Hiervoor zijn al uren geprogrammeerd in het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening en toezicht & handhaving.

Reguliere werkzaamheden

De uitvoering van het toezicht en de handhaving op het fietsparkeren bestaat uit een aantal activiteiten:

1. Het vaststellen van een overtreding van de APV.
2. Het aanzeggen van bestuursdwang (door het opmaken van een beschikking).
3. Het bieden van de gelegenheid aan de overtreder om de overtreding te herstellen (de begunstigingstermijn).
4. Het feitelijk toepassen van bestuursdwang (het verwijderen van de fiets).
5. De opslag van de verwijderde fiets.
6. Het vernietigen/verkopen/om niet overdragen van de niet opgehaalde fiets.

Deze activiteiten zijn doorgaans voor elke fiets hetzelfde, maar hebben bij de concrete uitvoering specifieke kenmerken die afhankelijk zijn van het type verkeerd geparkeerde fiets (gevaarlijk, fout, wees of wrak).

Ad 1. Het vaststellen van een overtreding van de APV.

Een toezichthouder stelt vast of een fiets al dan niet geparkeerd staat volgens de in de APV gestelde parkeerregels. Het vaststellen van overtreding van de verbodsbepalingen in de APV vergt voor weesfietsen een extra handeling. Om er achter te komen welke fietsen de maximale parkeertermijn hebben overschreden (de weesfietsen), worden de fietsen in het beheergebied "gekenmerkt" door het bevestigen van bijvoorbeeld een koord of sticker om zowel een spaak als om een vast deel van de fiets. Het koord of de sticker breekt als

de fiets wordt verplaatst. Na de maximale parkeertermijn kan van de fietsen die nog een sticker/koord hebben dat intact is, worden geconstateerd dat zij de maximale parkeertermijn hebben overschreden en dus "in overtreding" zijn. Het is wel zaak om een onopvallend koord/sticker te gebruiken om de parkeerduur vast te stellen, zodat "saboteurs" en/of het dievengilde minder in de verleiding komen koord, sticker of de hele fiets te verwijderen. Ook kunnen verwijderde koorden/stickers rommel veroorzaken.

Ad 2. Het aanzeggen van bestuursdwang (door het opmaken van een beschikking).

Ad 3. Het bieden van de gelegenheid aan de overtreder om de overtreding te herstellen (de begunstigingstermijn).

Na het constateren van een overtreding van de APV, neemt de toezichthouder het besluit om bestuursdwang aan te zeggen door een beschikking op te maken. Deze beschikking kan echter in veruit de meeste gevallen niet aan de overtreder zelf worden overhandigd, omdat de eigenaar van de fiets doorgaans niet bekend is. Daarom wordt de beschikking in de praktijk in de vorm van een sticker of label aan het stuur van de fiets bevestigd. Als de eigenaar zijn verwijderde fiets t.z.t. komt ophalen op de plek waar deze is opgeslagen, ontvangt de eigenaar overigens de beschikking ook in de vorm van een op schrift gesteld besluit (zie ook onder ad 6).

In de bestuursdwangbeschikking is een begunstigingstermijn opgenomen. Een begunstigingstermijn is een bepaalde periode waarin de eigenaar en/of gebruiker van de fiets zelf de gelegenheid krijgt de overtreding te herstellen voordat dit, bij bestuursdwang, wordt gedaan van gemeentewege. De duur van de begunstigingstermijn verschilt per type overtreding.

a. Gevaarlijk geparkeerde fietsen

Geen begunstigingstermijn. De situatie is spoedeisend: de fiets is zodanig geparkeerd dat deze direct moet worden verwijderd om de gevaarlijke of de zeer hinderlijke situatie op te heffen. Er hoeft bij de gevaarlijk geparkeerde fietsen vooraf geen beschikking worden uitgereikt, maar wel achteraf. Daarbij wordt opgemerkt dat deze beschikking alleen kan worden afgegeven indien de eigenaar van de fiets t.z.t. zijn fiets komt ophalen op de plek waar deze is opgeslagen. Immers, de eigenaar van de fiets is over het algemeen niet bekend.

b. Fout geparkeerde fietsen

Er is geen spoedeisend belang, maar omdat deze fout geparkeerde fietsen het uiterlijke aanzien van de omgeving aantasten en een invloed kunnen hebben op de beleving van veiligheid is het wenselijk deze fout geparkeerde fietsen vrij snel te verwijderen. In den lande is het gebruikelijk om de overtreder 1 tot 24 uur de tijd te geven om de overtreding op te heffen afhankelijk van de situatie. De gemeente heeft de vrijheid om zelf een begunstigingstermijn te stellen die aansluit bij de wensen en doelen de gemeente nastreeft met de handhaving. Wij stellen een begunstigingstermijn van 8 uur vast. Reden hiervoor is de aard van de overtreding en de aanwezige handhavingcapaciteit.

c. Weesfietsen

In Nederland is de gebruikelijke begunstigingstermijn 1 tot 2 dagen. Vanwege het ontbreken van spoedeisend belang en gelet op de maximale parkeerduur van 28 dagen, stellen wij een begunstigingstermijn van 2 dagen vast.

d. Fietswrakken

Ook voor de wrakken geldt in Nederland een begunstigingstermijn tussen de 1 en 2 dagen. Gelet op het geringe spoedeisende belang, want blijkbaar liggen die wrakken er al enige tijd, stellen wij een begunstigingstermijn van 1 dag vast.

Hieronder ziet u in één oogopslag voor welke begunstigingstermijnen is gekozen voor elk type overtreding.

Overzicht van publiekrechtelijke handavingskenmerken per type overtreding				
type overtreding	gevaarlijk parkeren	fout parkeren	parkeren langer dan 28 dagen	wrak
begunstigingstermijn	geen	8 uur	2 dagen	1 dag

Ad 4. Het feitelijk toepassen van bestuursdwang (het verwijderen van de fiets).

Na afloop van de begunstigingstermijn worden de fietsen met een beschikking verwijderd. Als de fiets met een slot aan de "vaste wereld" is bevestigd, dan mag het slot worden opengebroken. De fiets wordt gebracht naar een een plek waar de fiets door de gemeente wordt opgeslagen, in casu, de gemeentewerf.

Ad 5. De opslag van de verwijderde fiets.

De opslagtermijn voor de verwijderde fietsen is afhankelijk van de waarde van de fiets, maar bedraagt minimaal 2 tot 13 weken. Het moment waarop de opslagtermijn begint te tellen is het moment waarop de bestuursdwang wordt uitgevoerd, ofwel het moment waarop de fiets wordt verwijderd. De opslagtermijn van 13 weken volgt uit artikel 5:30 van de Awb. Daarin staat dat een bestuursorgaan 13 weken na de uitvoering van bestuursdwang de meegevoerde zaken mag verkopen of (laten) vernietigen. Op grond van het tweede lid van artikel 5:30 van de Awb mag het bestuursorgaan de meegevoerde en opgeslagen zaak eerder dan 13 weken afvoeren als de kosten voor het meevoeren en opslaan van die zaak in verhouding tot de waarde van die zaak onevenredig hoog worden. In het derde lid van hetzelfde artikel is opgenomen dat meegevoerde zaken minimaal 2 weken bewaard moeten worden, ongeacht de waarde van die zaak. Concreet betekent dit dat als de kosten voor het meevoeren en opslaan van een fiets onevenredig hoog worden in verhouding tot de waarde van die fiets, dat een gemeente dan die fiets korter mag bewaren dan de termijn van 13 weken. In feite hangt de bewaartermijn dus samen met de waarde van de fiets: hoe lager de waarde van de fiets, hoe korter (maar minimaal 2 weken) de gemeente deze hoeft te bewaren. De Awb zegt niets over de wijze waarop de fietsen moeten worden bewaard. Het uitgangspunt is dat het registratie- en bewaarsysteem dusdanig moet zijn ingericht dat de fietsen aan de rechtmatige eigenaren kunnen worden teruggegeven.

Gelet op de uitvoerbaarheid van de regelgeving ten aanzien van de opslag, stellen wij vast dat de opslagperiode in alle gevallen 13 weken bedraagt.

Ad 6. Het vernietigen/verkopen/om niet overdragen van de niet opgehaalde fiets.

Indien de overtreder zijn/haar fiets op komt halen, dan wordt de beschikking op grond waarvan bestuursdwang was toegepast aan de eigenaar overhandigd. De beschikking moet toegespitst zijn op de aard van de overtreding.

Op de beschikking moet minimaal de volgende informatie staan:

- de datum en het tijdstip van uitreiken van de beschikking;
- de aard van de overtreding, bijvoorbeeld: "Deze fiets staat langer dan 28 dagen aaneengesloten geparkeerd. Dat is verboden op grond van art 2:51 van de APV 2009. Daarom is besloten bestuursdwang toe te passen en de fiets te verwijderen.";
- de begunstigingstermijn, bijvoorbeeld: "U krijgt nog 48 uur de tijd om de fiets zelf te verwijderen. Na het verstrijken van deze periode wordt de fiets verwijderd op last van de gemeente.";
- kosten, bijvoorbeeld "De kosten voor verwijdering zullen worden verhaald op de eigenaar en bedragen € 10,00";
- de naam van de toezichthouder;
- gemeentelijke website voor nadere informatie.

De overtreder moet bij het ophalen van zijn fiets kunnen aantonen dat de fiets daadwerkelijk zijn/haar eigendom is, bijvoorbeeld door een passend sleuteltje of framecertificaat/aankoopbewijs mee te nemen. Ook moet de eigenaar een geldig legitimatiebewijs tonen. Indien de opslagtermijn is verstreken en de fiets niet is

opgehaald, zal de gemeente op grond van artikel 5:30 van de Awb de fiets verkopen, vernietigen of om niet geven aan een derde partij. De fiets wordt pas verkocht nadat de fiets is gecontroleerd op diefstal.

Communicatie

Communicatie is een onmisbaar onderdeel in deze aanpak. De inzet van communicatie bij handhaving op het fietsparkeren is erop gericht om:

- De regels over de maximale stallingsduur bekend te maken.
- Uit te leggen waarom de gemeente fietsen verwijderd.
- Draagvlak te creëren bij zowel fietsers als bewoners van de gemeente.
- Fietsers en bewoners te informeren over geplande acties.
- Fietseigenaren te informeren waar zij informatie over verwijderde fietsen kunnen vinden en waar en hoe zij hun verwijderde fiets terug kunnen krijgen.

Website met verwijderde fietsen

Wanneer een fiets is gestolen of verwijderd moet de eigenaar weten dat de fiets wellicht bij het Fietsdepot staat. Op de gemeentelijke website wordt een pagina gemaakt waar mensen die hun fiets kwijt zijn algemene informatie kunnen vinden over het Fietsdepot en over het verwijderingsbeleid. De politie verwijst mensen die aangifte komen doen van een gestolen fiets naar het Fietsdepot waar de fiets mogelijk naar toe is gebracht. De gemeente kan label- en verwijderingsacties aankondigen op de gemeentelijke website. Nadat de fietsen zijn ingezameld kan hiervan melding gemaakt worden in de krant en op de gemeentelijke website.

Evaluatie

Na verloop van een jaar na invoering van het handhavingstraject zal er een korte evaluatie plaatsvinden en worden aangeboden aan de commissie Grondgebied.

Samenvatting (opsomming van de uitgangspunten)

- Voor wat betreft de maximale parkeerduur voor weesfietsen wordt gekozen voor een maximale parkeertermijn van 28 dagen.
- Er wordt een aanlooperperiode van maximaal twee maanden gehanteerd, waarin wordt gehandhaafd op een milde en publieksvriendelijke manier, namelijk toezicht houden, waarschuwen en dat de toezichthouder gevaarlijke of fout geparkeerde fietsen op een goede plek zet.
- Na deze aanlooperperiode wordt overgegaan tot de publiekrechtelijke handhaving, zoals aangegeven in dit plan van aanpak.
- Uit de bijbehorende nota (13INT00366) volgt dat er een beginselplicht tot handhaving bestaat. Deze plicht houdt in dat als de gemeente in de APV een wettelijke grondslag opneemt om op het (brom)fietsparkeren te gaan handhaven, zij in de praktijk ook handhavend moet gaan optreden. Net als in de huidige situatie wordt er periodiek gehandhaafd.
- Uit de bijbehorende nota (13INT00366) volgt dat er bij het stationsgebied bebording worden aangebracht met daarin een verwijzing naar artikel 2:51 APV 2009.
- Vanwege de aanwezigheid van voldoende stallingsruimte is handhaving op het gebied van de weesfietsen minder urgent. Er wordt volstaan met enkele handhavingsacties per jaar, eventueel gekoppeld aan onderhouds- of schoonmaakwerkzaamheden aan de stalling.
- De handhaving op fietsparkeren bij de nieuwe stationsomgeving zal worden uitgevoerd door de gemeentelijke BOA.
- Na verloop van een jaar na invoering van het handhavingstraject zal er een korte evaluatie plaatsvinden.